

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Zatočilové a soudců JUDr. Ivy Zemanové a Mgr. Viktora Sedláka ve věci nařízení exekuce oprávněného: **Česká republika – Ministerstvo financí**, se sídlem Praha 1, Letenská 15, proti povinnému: **Ing. B. B.**, bytem xxx, zast. JUDr. Alexandrem Marešem, PhD., advokátem, se sídlem Praha 1, Betlémské náměstí 6, **pro částku 1.172.786,61 GBP s příslušenstvím**, k odvolání povinného proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 26.4.2009, č.j. 49 Nc 1075/2007-129, ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 17.9.2009, č.j. 49 Nc 1075/2007-129,

t a k t o :

Usnesení soudu I. stupně **s e p o t v r z u j e .**

O d ů v o d n ě n í

Napadeným, v pořadí třetím usnesením nařídil soud I. exekuci podle vykonatelného rozhodčího nálezu, vydaného v rozhodčím řízení vedeném u Londýnského soudu pro mezinárodní arbitráž (LCIA) dne 24.8.2007 pod č. UN 3490 k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši ve výši 1.172.786,61 GBP s úrokem ve výši 8,69250% od 31.8.2007 do zaplacení a k vymožení nákladů této exekuce a nákladů oprávněného. Provedením exekuce pověřil soudního exekutora JUDr. Milana Suchánka, Exekutorský úřad Praha 9, se sídlem Praha 9, Pod Pekárnami 245/10.

Podle odůvodnění usnesení se soud I. stupně zabýval otázkou, zda jsou splněny zákonné předpoklady pro uznání a výkon předmětného rozhodčího nálezu podle ust. § 38 zák.č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, který jako podmínku pro uznání a výkon cizího rozhodčího nálezu stanoví zaručení vzájemnosti, a dovedl, že vzájemnost v tomto případě není třeba prokazovat prohlášením Ministerstva spravedlnosti dle ust. § 54 zák.č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, neboť je zaručena podle čl. I. bod 1 Úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů sjednané dne 10.6.1958 v New Yorku, publikované pod č. 74/1959 Sb. (dále jen „Úmluva“), již jsou jak Česká republika tak i Spojené království Velké Británie a Severního Irska smluvními stranami, tedy že předmětný rozhodčí nález vydaný v cizím státě může být v tuzemsku uznán a vykonán jako tuzemský rozhodčí nález, neboť vzájemnost je zaručena.

Měl za nedůvodné námitky povinného, že uznání a výkon rozhodčího nálezu by měl být odepřeny podle čl. V.odst. 2 písm. b) Úmluvy, neboť jsou v rozporu s českým veřejným pořádkem, že rozhodčí nález není konečný a vykonatelný, neboť není odůvodněn a rozhodce jeho žádost o výklad rozhodčího nálezu odmítl a že rozhodčí nález nebyl vydán Mezinárodním rozhodčím soudem v Londýně, ale jediným rozhodcem, který byl v souladu s rozhodčí doložkou tímto soudem pouze jmenován. Rozpor rozhodčího nálezu s českým veřejným pořádkem povinný spatřoval v tom, že ačkoliv bylo dle dohody akcionářů ze dne 20.10.2000 hmotným právem sporu právo české, rozhodce je interpretoval nesprávně a účelově a jeho základní principy buď nepochopil nebo neakceptoval, že výše nákladů

právního zastoupení, které má podle rozhodčího nálezu uhradit oprávněnému, i samotný způsob rozdělení těchto nákladů mezi účastníky porušuje právo na spravedlivý proces jak ve smyslu § 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, tak i čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, když výše nákladů řízení a jejich rozdělení mezi účastníky nerespektuje základní principy platné pro rozhodování o nákladech rozhodčího řízení. Soud I. stupně dospěl ke stanovisku, že za situace, kdy strany dohodly a ze samotného průběhu rozhodčího řízení je zřejmé, že rozhodným právem bylo právo české, v řízení byly předloženy znalecké posudky českých odborníků z oblasti práva a rozhodce se jimi zabýval a zhodnotil je, nelze výhradu rozporu rozhodčího nálezu s českým veřejným pořádkem uplatnit, neboť spor byl rozhodnut podle českého hmotného práva, nikoli podle práva cizího, že za odporující veřejnému pořádku by bylo lze označit takové rozhodnutí, které by svým účinkem odporovalo základním zásadám českého právního řádu, avšak uznání a výkon předmětného rozhodčího nálezu je v souladu s českou právní úpravou, že rovněž rozhodnutí o nákladech rozhodčího řízení veřejnému pořádku neodporuje, neboť bylo v souladu s pravidly rozhodčího řízení. V souvislosti s náklady řízení odkázal na nálezy Ústavního soudu ČR č. „3“ ÚS 1842/07, dle něhož odpovídající procesní nároky či povinnosti zpravidla nemohou být předmětem ústavní ochrany, neboť samotný spor o náhradu nákladů řízení nedosahuje intenzity opodstatňující porušení základních práv a svobod. Dovedl, že rozhodčí nálezy jsou konečné a vykonatelné jak podle rozhodčích pravidel, tak i podle § 28 zák. č. 216/1994 Sb., když byl doručen právnímu zástupci povinného, žádost povinného o výklad rozhodčího nálezu byla rozhodcem dne 7.11.2007 zamítnuta a rozhodce konečnost a vykonatelnost rozhodčího nálezu potvrdil. Rovněž dovedl, že rozhodčí nálezy jsou vydávány v souladu s rozhodčí doložkou samostatným rozhodcem jmenovaným LCIA v rozhodčím řízení vedeném podle rozhodčích pravidel, tudíž není důvodná námitka týkající se skutečnosti, že případ rozhodoval právě jediný rozhodce. Uzavřel, že neshledal důvody dle čl. V odst. 2 Úmluvy, pro něž by mohlo být uznání a výkon cizího nálezu odepřeno a návrhu na nařízení exekuce proto vyhověl.

Proti usnesení podal povinný odvolání, v němž namítal, že nebyly splněny podmínky řízení (§ 205 odst. 2 písm. a/ o.s.ř.), že soud I. stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním (§ 205 odst. 2 písm. e/ o.s.ř.) a že věc nesprávně právně posoudil (§ 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř.).

K odvolacímu důvodu dle § 205 odst. 2 písm. a/ o.s.ř. uvedl, že vykonávaný rozhodčí nálezy nejsou vykonatelné, protože v rozporu s § 28 odst. 1 zák. č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů („ZoRŘ“), § 38 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb., exekučního řádu v platném znění („Exekuční Řád“) není opatřen doložkou právní moci a vykonatelnosti. Písemné vyhotovení rozhodčího nálezu musí být podle § 28 odst. 1 ZoRŘ doručeno a po doručení opatřeno doložkou právní moci. Nesplňuje-li rozhodčí nálezy tento požadavek, nemůže být způsobilým exekučním titulem. Povinný zdůraznil, že jde o nálezy, který nebyl vydán Londýnským soudem pro mezinárodní arbitráž, nýbrž jediným rozhodcem, který byl v souladu s rozhodčí doložkou tímto soudem pouze jmenován. Přesto soud I. stupně označuje rozhodčí nálezy nesprávně jako „Rozhodčí nálezy UN 3490 vydaný Londýnským soudem pro mezinárodní arbitráž“.

K odvolacímu důvodu dle § 205 odst. 2 písm. e/ o.s.ř. namítl povinný nesprávné skutkové zjištění soudu I. stupně o zamítnutí jeho žádosti o výklad rozhodčího nálezu podle čl. 35 rozhodčích pravidel (UNCITRAL), když rozhodce ve svém dopise uvádí, že žádost povinného odmítá, neboť se domnívá, že již nemá pravomoc o věci dále rozhodovat. Tento rozhodcův závěr je mylný, v rozporu s Rozhodčími pravidly UNCITRAL (dále také jen

„rozhodčí pravidla“), neboť jejich čl. 35 rozhodci ukládá povinnost na žádost některé ze stran rozhodčího řízení k jím vydanému rozhodčímu nálezu výklad poskytnout do 45 dnů od obdržení žádosti. Povinný dovozoval, že rozhodce zřejmě může žádosti o výklad nevyhovět, dodatečný výklad neposkytnout s odůvodněním, že své rozhodnutí pokládá za jasné, ale nemůže žádost odmítnout a už vůbec ne z důvodu nedostatku pravomoci, že rozhodce svým postupem porušil rozhodčí pravidla. Jestliže rozhodčí nález v rozporu s čl. 32 odst. 3 rozhodčích pravidel neobsahuje odůvodnění a rozhodce neprovedl ani k jeho žádosti nápravu, nelze jej považovat za úplný a vykonatelný.

K odvolacímu důvodu dle § 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř. namítl povinný nesprávný závěr soudu I. stupně, že uznání a výkon rozhodčího nálezu není v rozporu s veřejným pořádkem České republiky, a to ani z důvodu nesprávné a místy zjevně účelové interpretace základních principů českého práva, mnohé jehož základní zásady nerespektoval a zcela popřel, ani z důvodu výše rozdělení nákladů právního zastoupení, které má povinný dle rozhodčího nálezu uhradit oprávněnému, a zejména pak chybějícího odůvodnění rozhodnutí o nákladech řízení. Podle soudu I. stupně se rozhodce zabýval posudky českých právních odborníků, které však nejsou součástí spisu, takže soud I. stupně nemohl posoudit, jak a zda vůbec se rozhodce těmito posudky zabýval a jak je zhodnotil. Povinný v další části odvolání podrobně popisoval, co bylo předmětem sporu, jak jej rozhodce posoudil, a tvrdil, že jeho přístup k meritu věci je nepřipustný a není v souladu s českým hmotným právem. Nadále setrval na stanovisku, že v rozporu s českým veřejným pořádkem je rozhodnutí o nákladech řízení, které má uhradit oprávněnému, neboť nebylo odůvodněno a zakládá porušení práva na spravedlivý proces. Odkaz soudu I. stupně na zmíněný nález Ústavního soudu považoval za zavádějící, neboť se týkal zcela jiné procesní situace, nicméně zdůraznil, že obsahuje pasáž o tom, že konkrétním rozhodnutím o nákladech řízení může být dotčeno právo na spravedlivý proces, jestliže takové rozhodnutí je výrazem zjevného a neodůvodněného vybočení ze standardů výkladu a představuje nepředvídatelnou interpretační libovůli, která přesně dopadá na tento případ, když mu bylo rozhodčím nálezem uloženo zaplatit oprávněnému na nákladech právního zastoupení částku 1.172.786,61 GBP, tedy cca 47.846.175,- Kč s přísl., která je pro něj jako fyzickou osobu prakticky zničující, má-li dalším účastníkům spolu se zbylými třemi minoritními akcionáři uhradit 1.031.731,74 USD a 1.956.460,- EUR, celkem všem v přepočtu více než 121.000.000,- Kč. Povinný tvrdil, že je třeba vzít v úvahu, že náklady vynaložené na rozhodčí řízení neplynuly z právní či faktické složitosti předmětu sporu, ale z nestandardního průběhu rozhodčího řízení, které sestávalo z řízení před vyloučeným rozhodcem, z řízení o vyloučení rozhodce a z řízení před druhým rozhodcem. Poukazoval na základní principy rozhodování o nákladech řízení obsažené v rozhodčích pravidlech a v anglickém zákonu o rozhodčím řízení, jejichž základním kritériem je rozumnost vynaložených nákladů a jejich přiznání úspěšné straně v rozumné výši, a tvrdil, že rozhodce tyto principy nerespektoval, že porušení práva na spravedlivý proces je zřejmé ve světle právních předpisů upravujících náklady právního zastoupení v České republice, které by nedosáhly ani pětiny náhrady stanovené rozhodčím nálezem. Rozpor rozhodčího nálezu s veřejným pořádkem České republiky shledával i v tom, že praktickým výsledkem rozhodčího řízení bylo mimo jiné stvrzení zneužití moci státu prostřednictvím ČKA. Vyslovil též pochybnost o nepodjatosti a nestrannosti rozhodce a navrhl, aby odvolací soud změnou napadeného usnesení návrh na nařízení exekuce zamítl.

Oprávněný navrhl potvrzení napadeného usnesení s tím, že není možné s ohledem na charakter předchozího arbitrážního řízení v exekučním řízení řešit námitky povinného proti rozhodčímu nálezu, neboť exekuční řízení nemá charakter opravného prostředku a povinný se domáhá přezkoumání skutečností nad rámec možností exekučního soudu.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení včetně řízení, které mu předcházelo dle ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř. ve znění účinném do 30.6.2009 (srov. čl. II, bod 10. zák. č. 7/2009 Sb.) – dále jen „o.s.ř.“, aniž bylo třeba nařizovat jednání (§ 254 odst. 6 o.s.ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Úvodem uvádí odvolací soud, že Městský soud v Praze rozhodoval o nařízení exekuce na základě totožného rozhodčího nálezů v řízení vedeném pod sp. zn. 19 Co 288/2008, v němž pouze vystupovali na straně oprávněné jiní účastníci než v řízení předmětném a v němž povinný uplatnil v zásadě stejné odvolací námitky. Odvolací soud vycházel tudíž ze závěrů zmíněného řízení sp. zn. 19 Co 288/2008, neboť se s nimi ztotožňuje.

Nejprve je nutno zdůraznit, že mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, má přednost před ustanoveními vnitrostátních předpisů. Na projednávanou věc se tedy vztahuje Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů uzavřená v New Yorku dne 10.6.1958 (dále jen „Úmluva“), která má přednost před ustanoveními zák.č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, jak plyne z § 2, i před ustanoveními zák.č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, jak plyne z srovnání § 47.

Podle čl. V. odst. 1 Úmluvy mohou být uznání a výkon nálezů odepřeny na žádost strany, proti níž je nálezu uplatňován, pouze tehdy, když tato strana prokáže příslušnému orgánu země, v níž je žádáno o uznání a výkon:

- a) že strany dohody zmíněné v čl. II byly podle zákona, který se na ně vztahuje, nezpůsobilé k jednání nebo že zmíněná dohoda není platná podle práva, jemuž strany tuto dohodu podrobily, nebo, v nedostatku odkazu v tomto směru, podle práva země, kde nálezu byl vydán; nebo
- b) že strana, proti níž je nálezu uplatňován, nebyla řádně vyrozuměna o ustanovení rozhodce nebo o rozhodčím řízení nebo nemohla z jakýchkoliv jiných důvodů uplatnit své požadavky; nebo
- c) že nálezu se týká sporu, pro který nebyla uzavřena rozhodčí smlouva nebo který není v mezích rozhodčí doložky, nebo že nálezu obsahuje rozhodnutí přesahující dosah úmluvy o rozhodci nebo rozhodčí doložky; mohou-li však být části rozhodčího nálezů ve věcech podrobených rozhodčímu řízení odděleny od části nálezů jednajících o věcech, které mu nejsou podrobeny, ta část nálezů, která obsahuje rozhodnutí o věcech podrobených rozhodčímu řízení, může být uznána a vykonána; nebo
- d) že složení rozhodčího soudu nebo rozhodčí řízení nebylo v souladu s ujednáním stran, nebo nebylo-li takového ujednání, že nebylo v souladu se zákony země, kde se rozhodčí řízení konalo; nebo
- e) že nálezu se dosud nestal pro strany závazným nebo byl zrušen nebo že jeho výkon byl odložen příslušným orgánem země, v níž nebo podle jejíhož právního řádu byl vydán.

Podle odst. 2 tohoto článku mohou být uznání a výkon rozhodčího nálezů také odepřeny, jestliže příslušný orgán země, kde se žádá o uznání a výkon, zjistí:

- a) že předmět sporu nemůže být předmětem rozhodčího řízení podle práva této země; nebo
- b) že uznání nebo výkon nálezů by byl v rozporu s veřejným pořádkem této země.

Povinný uplatňuje v odvolání několik námitek, a to že

- rozhodčí nálezu není vykonatelný podle čl. V. odst. 1 písm. e) Úmluvy, z důvodu, že podal žádost o výklad rozhodčího nálezů, které nebylo vyhověno, a rozhodčí nálezu mu nebyl doručen,

- uznání a výkon rozhodnutí by byl v rozporu s veřejným pořádkem ČR, podle čl. V odst. 2 písm. b) Úmluvy. Povinný nenamítá, že by složení rozhodčího soudu nebylo v souladu s ujednáním stran (nesplnění podmínky podle čl. V odst. 1 písm. d) Úmluvy), pouze připomíná, že rozhodčí nález nevydal Mezinárodní rozhodčí soud v Londýně, ale jediný rozhodce, který byl tímto soudem jmenován.

K nedostatku vykonatelnosti rozhodčího nálezu je nutno uvést, že vykonávaný rozhodčí nález je již dle svého názvu a také dle obsahu rozhodnutím konečným a odůvodněným, pokud povinný podal dle čl. 35 rozhodčích pravidel žádost o výklad rozhodčího nálezu, ale nebylo jí vyhověno a byla rozhodcem zamítnuta, když rozhodce dospěl k závěru, že vůči záležitostem vzneseným žalobcem (povinným) považuje svoji práci za skončenou, jinak řečeno rozhodce měl za to, že k jím vydanému nálezu již dalšího výkladu není třeba. Tím byl celý spor před rozhodcem definitivně ukončen a žádný z účastníků již nemohl očekávat jakékoli jeho pokračování či doplnění, tedy o konečnosti rozhodčího nálezu ze dne 24.8.2007 nelze mít jakoukoli pochybnost. Předpokladem vykonatelnosti rozhodčího nálezu je jeho doručení dle čl. 32 a násl. rozhodčích pravidel. Podle listin předložených oprávněným, a to potvrzení prezidenta Mezinárodního rozhodčího soudu v Londýně ze dne 6.11.2007 a dokladu Trans World Couriers č. 851888, je nepochybné, že rozhodčí nález byl na adresu sídla právního zástupce povinného doručen v pátek 31. srpna 2007, v 17.30 hod a byl převzat a doručení podepsáno příjmením „K.“ s otiskem razítka JUDr. Mareše. Z obsahu tohoto spisu potom vyplývá, že K. K. je asistentkou JUDr. Mareše, používající jeho razítko, která za něj poštu přebírá, tudíž osobou k takovému jednání zmocněnou i dle ust. § 48 odst. 2 o.s.ř.

Uznání a výkon rozhodčího nálezu může být odepřen, pokud by byl v rozporu s veřejným pořádkem České republiky. Rozpor s veřejným pořádkem se bezpochyby týká případů, kdy v řízení, z něhož příslušné cizozemské rozhodnutí vzešlo, byla porušena základní práva účastníka řízení. Podle judikatury Evropského soudního dvora rozpor s veřejným pořádkem musí být takového stupně, že porušuje základní principy právního řádu členského státu, ve kterém je podán návrh na uznání (srov. rozhodnutí ve věci C – 7/98, Krombach v. Bamberski nebo C-38/98 Régie Nationale des Usines Renault SA v. Mexicar Spa a Orazio Formento), jinak řečeno, uznání rozhodnutí, které neobstojí z hlediska ochrany základních práv, by bylo v rozporu s veřejným pořádkem ČR a v konečném důsledku i se samotným ústavním pořádkem ČR (nález Ústavního soudu ČR I. ÚS 709/05), avšak přezkoumání věcné správnosti vykonávaného rozhodnutí, nelze docílit cestou tvrzení o rozporu uznání a výkonu rozhodnutí s veřejným pořádkem, jak činí povinný. Při nařízení exekuce není soud oprávněn přezkoumávat věcnou správnost vykonávaného rozhodnutí nebo jiného titulu, protože obsahem rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, tj. jeho výrokem, je soud vázán a je povinen z něj vycházet. Námitka nesprávného použití hmotného práva rozhodčím orgánem při projednávání a rozhodování sporu je v řízení o uznání a výkon vykonatelného rozhodčího nálezu právně bezvýznamná, neboť s ohledem na znění článku V. Úmluvy nemůže být důvodem pro odepření uznání a výkonu cizího rozhodčího nálezu. Stejně bezvýznamná je i námitka, vztahující se k nesprávnosti rozhodnutí o výši nákladů rozhodčího řízení, které má povinný uhradit. Naprosto irrelevantní je srovnání nákladů rozhodčího řízení, které vznikly v řízení před rozhodcem v Londýně, s náklady, které by mohly vzniknout, pokud by věc byla projednávána v České republice. Účastníci (tj. i povinný) si rozhodčí doložkou dohodli řešení sporů v rozhodčím řízení v souladu s rozhodčími pravidly UNCITRAL v Londýně s tím, že jednacím jazykem bude angličtina, a vzdali se práva jakéhokoliv odvolání proti rozhodčímu nálezu. Za této situace museli předpokládat, že náklady rozhodčího řízení budou vysoké, a je na nich, aby se tomuto rozhodčímu nálezu podrobili. Zjednodušeně řečeno povinný se

domáhal v rozhodčím řízení určitých nároků, ale nebyl úspěšný, a byla mu proto uložena povinnost uhradit protistraně náklady rozhodčího řízení. Povinný netvrdí nic o tom, že by v řízení, z něhož vzešlo vykonávané rozhodnutí, byla porušena jeho základní práva (rozumí se zejména právo na účast u jednání a řádné projednání věci), takže uznání a výkon takového rozhodnutí právnímu pořádku České republiky nejen neodporuje, ale je s ním v souladu. Skutečnost, že povinný s výsledkem řízení (povinností, která mu byla uložena) nesouhlasí, je pro rozhodnutí o nařízení exekuce bezvýznamná.

Lze uzavřít, že soud I. stupně zcela správně dovodil, že všechny podmínky pro nařízení exekuce byly splněny, a to zejména formální předpoklady uvedené v čl. IV. Úmluvy a doručení vykonávaného rozhodnutí, že nebyly prokázány důvody k odepření uznání a výkonu rozhodnutí podle čl. V. odst. 1 Úmluvy ani nebyly zjištěny důvody k odepření uznání a výkonu rozhodnutí podle čl. V odst. 2 Úmluvy.

Odvolací soud proto napadené usnesení potvrdil podle ust. § 219 o.s.ř.

O nákladech odvolacího řízení odvolací sou nerozhodoval, neboť o nákladech exekuce přísluší rozhodnout soudnímu exekutorovi v exekučním příkazu (§ 88 odst. 1 ex. řádu ve znění účinném do 31.10.2009 – srov. čl. II bod 3. zák. č. 286/2009 Sb.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení n e n í dovolání přípustné.

V Praze dne 13. listopadu 2009

JUDr. Eva Zatočilová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
N. P.